

موافقان و مخالفان افزایش جمعیت

کتابیون مصری / گروه جامعه

کمتر از یک هفته پس از سخنان رئیس‌جمهور درباره مخالفت وی با سیاست «دو تا فرزند کافی است» و اجرای طرح آتیه فرزندان، هرچند بعضی مسوولان سخنان رئیس‌جمهور را مطایبه و خالی از تهدید برای رشد جمعیت کشور خواندند، اما مرکز بررسی‌های استراتژیک نهاد ریاست جمهوری، سیاست‌های جمعیتی کشور را در دست بررسی قرار داد.

هنگامی که رئیس‌جمهور، هفته گذشته ابتدا در جمع مردم آذربایجان غربی از اجرای طرح آتیه و اعطای یک میلیون تومان پس‌انداز به حساب نوزادان خبر داد، عده‌ای پیش‌بینی کردند این طرح، مشوقی برای افزایش جمعیت خواهد بود.

وزیر بهداشت و درمان در واکنش گفت که این طرح خالی از تهدید برای سیاست کنترل جمعیت است، اماچند روز بعد، محمود احمدی‌نژاد در مصاحبه تلویزیونی شبکه یک، بصراحت مخالفت خود را با سیاست کنترل جمعیت اعلام کرد و گفت: یک بار گفتم خیلی‌ها تمسخر کردند، با دو بچه کافیه مخالفم، چون کشور ما قابلیت داشتن ۱۵۰ میلیون جمعیت را دارد و امکانات فعلی کشور نیز با ۳۰ و ۶۰ سال اخیر بسیار متفاوت است.

رئیس‌جمهور داشتن دو فرزند را یک سیاست غربی دانست که امروز آنان را به پشیمانی و صرف سرمایه سنگین برای حفظ هویت و فرهنگ خود واداشته است. وی گفت: چرا باید در مسیری قرار بگیریم که نتیجه آن مشخص است؟

■ سیاست‌های تنظیم خانواده در ایران

طرح برنامه‌های کنترل جمعیت در ایران از سال ۱۳۳۷ آغاز شد و از سال ۱۳۴۸ به صورت مدون و متمرکز ادامه یافت. واحد بهداشت و تنظیم خانواده به عنوان نخستین متولی این طرح در ایران از ۴۲ سال قبل در وزارت بهداشتی وقت راه‌اندازی شد. در آن سال‌ها نرخ رشد جمعیت حدود ۳/۱ درصد بود که در دهه ۱۳۴۵ تا ۱۳۵۵ به حدود ۲/۷ درصد کاهش یافت. پس از پیروزی انقلاب اسلامی و آغاز جنگ تحمیلی اجرای برنامه‌های کنترل جمعیت متوقف شد

ادامه در صفحه ۱۷

موافقان و مخالفان افزایش جمعیت

در حالی که به نظر می‌رسد دولت از سیاست افزایش جمعیت حمایت می‌کند، مجلس موافق سیاست‌های کنترل جمعیت است

ادامه از صفحه اول

و حتی با ورود مشوق‌های متعدد، نرخ رشد جمعیت در دوران جنگ به حدود ۲/۲ تا ۲/۴ درصد افزایش یافت. پس از خاتمه جنگ در تابستان ۱۳۴۷ کارشناسان سازمان برنامه و بودجه وقت، مرکز آمار ایران، سازمان ثبت احوال و وزارت بهداشت و درمان و کمیسیون برنامه و بودجه مجلس جمع شدند تا سیاست واحدی برای تنظیم رشد جمعیت اتخاذ کنند. در آن جلسات، مشکلاتی مانند بیکاری، کمبود فضای آموزشی،لودگی زیست‌محیطی و تخریب منابع طبیعی، بر شد مهاجرت‌ها (تخصص افغانه) و ... به عنوان تلمات رشد جمعیت اعلام و تصمیم گرفته شد برنامه‌های تنظیم خانواده به صورت اجرا اجرا شود. همین امر باعث شد رشد جمعیت در نیمه دهه ۷۰ و نیمه دهه ۸۰ به آرامی کاهش یابد و ۱/۴ و سپس ۱/۲ درصد برسد.

■ جمعیت قدرت می‌آورد

هنوز از روزی که رئیس‌جمهوری اعلام شده که افزایش جمعیت کشور قرار است با سه بار و کارهای انجام شود و آیارایی در جمعیت بجز اعطای یک میلیون تومان در طرح آتیه فرزندان، برنامه‌های دیگری اجرا خواهد شد یا خیر؟ با وجود این، مسوولان نزدیک به احمدی‌نژاد، برای اعمال چنین سیاستی دلایلی دارند.

سیدمحمدی نمره شامی، دستیار ارشد ریاست جمهوری با بیان این که اگر در گذشته تصمیم اشتباهی گرفته شده باشد در آن تجدینظر کرد، می‌گوید این که ما به بهانه بهداشت و آموزش از افزایش جمعیت جلوگیری کنیم، منطبق دینی ندارد. زیرا براساس آیه شریفه به خاطر ترس از نداشتن زوئی، فرزندان را نکند و ما، شما آنها را زوئی می‌دهیم. بنابراین هر کسی که متولد می‌شود، می‌تواند منشأ خدمت و پرک باشد.

مرکز بررسی‌های استراتژیک نهاد ریاست جمهوری نیز گزارش دارد طرح جمعیت کشور در کار گروهی در این مرکز در کار بررسی است.

■ واکنش زیر رادار

وزیر رهاه و تأمین اجتماعی با اشاره به این که، کشور ما قالیبت جمعیت بیشتر را داشته و اظهارات رئیس‌جمهور نیز درست بوده است می‌افزاید به‌طور حتم کشور ما در راستای تحقق شعار همت مضاعف و کار مضاعف قالیبت جمعیت بیشتر را دارد و ما می‌توانیم این استعداد و منابع بالقوه را بااقل تبدیل کنیم.

صالح محمولی در حاشیه سیزدهمین همایش سراسری مدیران سازمان بهزیستی کشور با حضور در جمع خبرنگارانی در پاسخ به پرسش می‌توانیم بر این کار و بودج خود خا ققی اعلام شده و سیاست‌های مربوط به تنظیم خانواده که طی سال‌های گذشته در کشور اجرا شده است، را تائید می‌نمایم. سازمان آتیه‌های رئیس‌جمهور درباره ضرورت افزایش زاد و ولد در خانواده‌ها و دودن نازد را تأکید کرد. صحبت رئیس‌جمهور

در این راستا بوده که خانواده‌ها در کشور ما قالیبت بیشتر از ۲ فرزند را دارند.

وزیر رهاه می‌افزاید: وقتی کشور یک برنامه طولانی مدت در مورد تنظیم خانواده دارد به معنی آن نیست که این برنامه‌ها باید تا ابد پابرجا بماند، بلکه لازم است با تطابق با به‌تدایت و فرصت‌ها در کشور در برنامه‌های فعلی بازنگری شود.

به گفته محمولی، اظهارات رئیس‌جمهور به‌صورت راهبردی و استراتژیک در کار گروه‌های ویژه بررسی می‌شود و آنچه که نتیجه عملیاتی خواهد بود، به‌طور شفاف به مردم اعلام می‌شود.

■ کارشناسی مسائل را نقد کنید

وزیر رهاه و تأمین اجتماعی در پاسخ به سوالی مبنی بر این که ظاهراً طرح آتیه فرزندان نیز در راستای تشویق خانواده‌ها به افزایش فرزند است، می‌گوید این طرح از مقولاتی است که متأسفانه بر اساس برخی اطلاعات ناقص نقد می‌شود، تا این کار مفید را خنده‌دار کنند.

محمولی می‌گوید از نظر بودجه‌ای بر این طرح ایراد می‌کنند می‌گویند که بودجه آن بیش‌بین نیست، شد است، این در حالی است که رقم خوبی برای این طرح بیش‌بین شده و علاوه بر این مطابق با مصوبه مجلس، ردیفی در بودجه وجود دارد که اگرصد از کل بودجه برای مباحث حمایتی هزینه

شود که این رقم کلان است.

او با بیان این که، به جای خنده‌دار کردن موضوع باید به تقویت این طرح پرداخت، می‌افزاید از افرادی که اطلاعات کافی در مورد بودجه احکام و فرایض آن ندارند، اما می‌روان آن اظهار نظر می‌کنند، تعجب می‌کنم.

■ جمعیت امکانات می‌خواهد

هرچند بیرونی اسانی در حال حاضر مبنی از قدرت است، اما برخی کارشناسان عقیده دارند زندگی آسانی می‌تواند قدرت می‌آورد که دارای مهارت، تخصص و کیفیت زندگی در حد مطلوب باشد.

شاید نمایندگان مجلس از جمله افرادی باشند که به‌بشترین مخالفت‌ها را با دیدگاه رئیس‌جمهور مطرح کرده‌اند.

علیرضا مرتضی، عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس که سال‌ها در اجرای برنامه‌های تنظیم خانواده مشارکت داشته و وزیر بهداشت هم بوده است، می‌گوید: بسیار نگرانم، ما سال‌ها زحمت کشیدیم تا رشد جمعیت ایران کنترل شود. من هم مانند تعدادی از مردم فکر می‌کنم که با این اقدامات افزایش جمعیت این دوربار می‌شود. حسین انصاری‌راد، رئیس سابق کمیسیون اصل ۹۰ نیز سیاست افزایش جمعیت را خلاف عقل و شرع می‌داند و به

اینها می‌گویند: در حال حاضر حدود ۱۴ میلیون نفر زیر خط فقر زندگی می‌کنند. به‌طور اطلاق اعلام تابع عقل و مصلحت است و سخن رئیس‌جمهور مبنی بر افزایش جمعیت خوب است، اما امری مطلق نیست.

انصاری‌راد می‌افزاید: شعار «هفت‌نفر جمعیت از انفجار آتم خطرناک‌تر است» شعاری بود که از افزایش جمعیت سال‌های نخست انقلاب بود روی در دیوار شهر دیده می‌شد، بنابراین افزایش جمعیت می‌تواند خطرناک باشد.

انوشیروان ندیمی، عضو کمیسیون بهداشت مجلس نیز ضمن اعلام مخالفت این کمیسیون با برنامه رشد جمعیت تصریح می‌کند: در حال حاضر با کمبود امکانات تفریحی و رفه‌رو هستیم که به فرآور جمعیت ۷۰ میلیونی امکانات آموزشی، رفاهی و تفریحی نداریم.

ایده افزایش جمعیت با شرایط کنونی به صلاح نیست، چرا که به نظر می‌رسد پشت این ایده دلیل پژوهشی و کارشناسی وجود ندارد و اقدامات موفق سال‌های اخیر را با مشکل مواجه می‌کند.

ایده هر حال بر سر سیاست‌های جمعیتی کشور میان قوه مجریه و مقننه یعنی عنصر اجرا و سیاست‌گذاری پاجانزنی‌هایی وجود دارد که اجرای هر سیاستی نیازمند همسویی دو قوه است.